

Sygn. akt III RC 450/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2021 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu, Wydział III Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący **sędzia Tomasz Simiński-Stanny**

Protokolant **st. sekr. sąd. Anna Nałaskowska**

po rozpoznaniu w dniu 1 czerwca 2021 r. w Grudziądzu

sprawy z powództwa **małoletnich J. i K. M. działających przez matkę I. M. (1)**

przeciwko **A. M.**

o podwyższenie alimentów

orzekł:

I. podwyższa od pozwanego A. M. rentę alimentacyjną na rzecz małoletniego powoda J. M. z kwoty 800,-zł (osiemset złotych) miesięcznie, ustalonej wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 9 czerwca 2017 roku w sprawie V ACa 9146/16, do kwoty 1000,-zł (jeden tysiąc złotych) miesięcznie, płatnych do rąk matki małoletniego powoda – I. M. (1), do dnia 10. każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie zwłoki w płatności poszczególnych kwot, poczynając od dnia 16 listopada 2020 roku;

II. podwyższa od pozwanego A. M. rentę alimentacyjną na rzecz małoletniego powoda K. M. z kwoty 700,-zł (siedemset złotych) miesięcznie, ustalonej wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 9 czerwca 2017 roku w sprawie V ACa 9146/16, do kwoty 900,-zł (dziewięćset złotych) miesięcznie, płatnych do rąk matki małoletniego powoda – I. M. (1), do dnia 10. każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie zwłoki w płatności poszczególnych kwot, poczynając od dnia 16 listopada 2020 roku;

III. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

IV. nie obciąża pozwanego kosztami sądowymi oraz kosztami procesu za pierwszą instancję;

V. nadaje wyrokowi w punkcie I i II rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 450/20

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 listopada 2020 r. małoletni J. i K. M., działający przez przedstawiciela ustawowego – matkę I. M. (1), wnieśli o podwyższenie od pozwanego A. M. alimentów z kwoty 800 zł miesięcznie do kwoty 1300 zł miesięcznie w przypadku małoletniego J. M. i z kwoty 700 zł miesięcznie do kwoty 1100 zł miesięcznie w przypadku małoletniego K. M., płatnych do rąk matki małoletnich I. M. (1), do 10. dnia każdego miesiąca, począwszy od dnia wniesienia pozwu, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku zwłoki w płatności poszczególnych kwot.

W uzasadnieniu pozwu matka małoletnich wskazała, że obecne alimenty zostały ustalone w 2017 r. Małoletni powodowie mieli wówczas odpowiednio 6 i 12 lat. W jej ocenie od tego czasu nastąpiła istotna zmiana w zakresie zarówno potrzeb dzieci jak i możliwości zarobkowych pozwanego (k. 2-5 akt).

Pozwany A. M. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu wskazał, że obecne alimenty na dzieci zaspokajają ich niezbędne potrzeby, zaś wskazane w pozwie wydatki są znacznie zawyżone. Ponadto podał, że jego możliwości majątkowe i zarobkowe nie pozwalają na podwyższenie alimentów do żądanej w pozwie kwoty (k. 40-45 akt).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 9 czerwca 2017 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku w sprawie V ACa 914/16 wydał wyrok, w którym zasądził od pozwanego A. M. na rzecz małoletniego J. M. alimenty w kwocie 800 zł miesięcznie oraz na rzecz małoletniego K. M. alimenty w kwocie 700 zł miesięcznie.

Małoletni J. M. miał wówczas 12 lat i uczęszczał do szkoły podstawowej. Chłopiec trenował wówczas piłkę nożną i uczęszczał na dodatkowe lekcje języka angielskiego. Ponadto wyjeżdżał na piłkarskie obozy letnie i zimowe.

Małoletni K. M. miał wówczas 6 lat i uczęszczał do przedszkola. Czesne w placówce wynosiło 200 zł miesięcznie. Chłopiec w przedszkolu spożywał śniadania i obiady. Sąd ustalając rentę alimentacyjną uwzględnił w kosztach jego utrzymania wydatki na naukę pływania i dodatkowe lekcje języka angielskiego, na które dopiero planowała go zapisać matka.

(Okoliczności bezsporne, dowód: akta I C 1595/16 Sądu Okręgowego w Toruniu.)

Obecnie małoletni J. M. ma ukończone 16 lat i jest uczniem Technikum Ekonomicznego w G.. Z uwagi na problemy z nauką matematyki potrzebuje korepetycji, jedna godzina kosztuje 70 zł. Ponadto konieczny jest zakup podręczników, które dotychczas były udostępniane przez szkołę. Z powodu wprowadzenia w szkole nauki zdalnej matka zakupiła dla niego komputer. Małoletni jest dzieckiem zdrowym, zdarzają mu się jedynie sezonowe przeziębienia i wówczas wymaga zakupu leków. Obecnie małoletni nie trenuje piłki nożnej i nie uczęszcza na dodatkowe lekcje języka angielskiego

Małoletni K. M. ma ukończone 10 lat i jest uczniem szkoły podstawowej. Chłopiec nie ma trudności w nauce i nie wymaga dodatkowego wsparcia w tym zakresie. Ponadto wszystkie niezbędne podręczniki zapewnia mu szkoła. Z powodu wprowadzenia w szkole nauki zdalnej matka zakupiła dla niego komputer. Małoletni jest zasadniczo dzieckiem zdrowym. Z uwagi na wadę wzroku wymaga noszenia szkieł korekcyjnych, przy czym ostatnie okulary zostały zakupione w 2020 r. za kwotę ok. 580 zł. Ponadto małoletni otrzymał skierowanie na rehabilitację w związku z tzw. koślawymi kolanami. Chłopiec bierze udział w lekcjach nauki pływania (35 zł/godz.) oraz rozpoczął treningi kolarskie, co wiąże się opłaceniem składek członkowskich (20 zł/mies.). W 2020 r. małoletni był uczestnikiem 10-dniowego letniego wypoczynku w M., który kosztował 1700 zł oraz brał udział w półkoloniach, które kosztowały 300 zł. W tym roku również będzie brał udział w letnim obozie, którego koszt wynosi 1700 zł.

Obaj chłopcy wyjeżdżają z matką na wczasy w okresie wakacyjnym. W 2019 r. byli przez 3 dni w Hotelu (...).

(Dowód: akta I C 1595/16 Sądu Okręgowego w Toruniu, a nadto: zaświadczenie o uczestnictwie w zajęciach – k. 11, 13 akt, faktura – k. 12, 14, 17-22, 25, 77, 134 akt, wydruk z e-dziennika – k. 91-94 akt, deklaracja członkowska – k. 95 akt, umowa i potwierdzenie zapłaty zaliczki – k. 96-98 akt, wyjaśnienia powódki I. M. (1) – k. 119-120 akt, min. 15:46-37:15).

I. M. (2) ur. (...) jest z wykształcenia psychologiem i pedagogiem. Obecnie pracuje na stanowisku psychologa szkolnego w Szkole Podstawowej nr (...) w G.. Jej miesięczne wynagrodzenie wynosi około 3000 zł netto. Otrzymuje również świadczenie rentowe w wysokości 1100 zł miesięcznie z powodu niezdolności do pracy. Raz w roku otrzymuje tzw. wczasy pod gruszą i dodatkową roczną pensję. W przeszłości powódka dorabiała pracując w weekendy na umowę zlecenie oraz była dodatkowo zatrudniona na stanowisku nauczyciela w Zespole Szkół Ogólnokształcących w G., za wynagrodzeniem w kwocie ok. 1700 zł brutto. Jej dochód za 2019 r. wynosił 72 158,69 zł, zaś za 2020 r. 77 374,83 zł.

U matki małoletnich zdiagnozowano nowotwór złośliwy z przerzutami nowotworowymi do mózgu. W ostatnim czasie jej stan zdrowia uległ pogorszeniu i z tego względu od 26 kwietnia 2021 r. przebywa na zwolnieniu lekarskim. Powódka musi poddać się leczeniu radioterapią, co wiąże się z jej czasowym pobytom w B.. Leczenie w większości jest refundowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia, matka małoletnich musi ponieść wydatki związane z dodatkowymi badaniami i utrzymywaniem specjalnej diety.

I. M. (1) mieszka w mieszkaniu stanowiącym własność jej i jej byłego męża. Byli małżonkowie wspólnie spłacają zaciągnięty na zakup mieszkania kredyt hipoteczny w kwocie po 460 zł miesięcznie. Pozostałe koszty utrzymania mieszkania obejmują: czynsz – ok. 600 zł/mies., opłaty za energię elektryczną – ok. 70 zł/mies., opłatę za Internet i TV – ok. 106 zł/mies. Od ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów matka małoletnich nie zmieniła miejsca zamieszkania.

(dowód: akta I C 1595/16 Sądu Okręgowego w Toruniu, a nadto: faktura – k. 32-34, 132, 134 akt, potwierdzenie przelewu – k. 99-101 akt, dokumentacja medyczna – k. 135-140, zaświadczenie o zarobkach – k. 141-143, 152 akt, PIT-37 – k. 144-150 akt, wyjaśnienia powódki I. M. (1) – k. 119-120 akt, min. 15:46-37:15).

Pozwany A. M. ur. (...) jest oficerem Wojska Polskiego w stopniu podpułkownika. W 2017 r. pozwany miał stopień majora i jego miesięczne uposażenie wynosiło 5500 zł. Obecnie jego miesięczne zarobki wynoszą około 8100 zł. Pozwany co roku otrzymuje gratyfikację urlopową na 5 osób w wysokości ok. 6000 zł oraz dodatkowe uposażenie roczne w wysokości ok. 7000 zł. Jego dochód za 2019 r. wyniósł 117 238,62 zł, przy czym w tamtym roku przez kilka miesięcy przebywał na zwolnieniu lekarskim i pobierał 80% wynagrodzenia. Ojciec małoletnich pracuje w B. i na dojazdy wydaje 1400 zł miesięcznie.

U pozwanego zdiagnozowano nowotwór złośliwy okrężnicy. We wrześniu 2019 r. przeszedł chemioterapię. Jego leczenie było w większości refundowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Pozwany musiał ponieść koszty dodatkowych badań i specjalistycznej diety.

Ojciec małoletnich w 2018 r. zawarł kolejny związek małżeński. Mieszka z żoną i jej dzieckiem (lat 8) w mieszkaniu, stanowiącym własność jego obecnej żony. Na koszty utrzymania nieruchomości składają się: czynsz – ok. 640 zł/mies., prąd – ok. 90 zł/mies., gaz – 30 zł/mies., abonament TV – ok. 76 zł/mies. Jest właścicielem samochodu osobowego o wartości ok. 46 000 zł. Samochód nabył na kredyt, który będzie spłacał przez następne 3-4 lata. Rata kredytu wynosi 720 zł miesięcznie.

Pozwany A. M. w 2017 r. płacił alimenty na syna z pierwszego małżeństwa w kwocie 500 zł miesięcznie. Aktualnie nie ma obowiązku alimentacyjnego względem innych dzieci niż małoletni powodowie. Ojciec małoletnich nie pomaga matce dzieci w wychowaniu synów. Spotyka się z nimi sporadycznie, młodszemu z nich przekazuje życzenia na urodziny i święta. Ponadto przesyła im dodatkowe środki pieniężne na urodziny, Dzień Dziecka, Ś. Wielkanocne i Święta Bożego Narodzenia. Małoletni J. M. nie chce utrzymywać kontaktu z ojcem. Małoletni K. M. utrzymuje bliższe relacje z pozwanym, jednak również on co raz rzadziej chce się z nim widywać. Pozwany zarzuca matce dzieci, że nimi manipuluje i nastawia ich przeciwko niemu.

(Dowód: akta I C 1595/16 Sądu Okręgowego w Toruniu, a nadto: potwierdzenie przelewu – k. 46-57, 60-62 akt, dokumentacja medyczna – k. 58-59, fotografie – k. 63-72 akt, zaświadczenie o zarobkach – k. 104-105 akt, PIT-37 – k. 106-117 akt, zeznania świadka M. M. – k. 120v-121 akt, min. 1:01:50-1:08:42, zeznania pozwanego A. M. – k. 120-120v – min. 37:15-1:01:50, k. 153v-154v – min. 15:14-1:08:53.)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o akta sprawy I C 1595/16, dokumenty przedłożone przez strony, zeznania świadka M. M., wyjaśnienia powódki I. M. (1) i zeznania pozwanego A. M..

W większości wiarygodność zgromadzonych w sprawie dokumentów nie budziła wątpliwości. Wątpliwości w zakresie swojej przydatności dowodowej budziły jedynie przedstawione przez stronę powodową kopie paragonów, które miały świadczyć o wydatkach czynionych na małoletnich. Z przedstawionych dokumentów nie sposób jednak stwierdzić kto

dokonywał zakupów i w jakiej części produkty te był przeznaczane na dzieci. Sąd w tym zakresie wykazał więc daleko idącą nieufność i ostrożność.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka M. M..

Sąd uznał za wiarygodne wyjaśnienia powódki I. M. (1) i zeznania pozwanego A. M. w zakresie w jakim znalazło to odzwierciedlenie w ustalonym stanie faktycznym.

W niniejszej sprawie należało rozważyć, czy zasadne jest podwyższenie renty alimentacyjnej od pozwanego na rzecz małoletnich powodów, a jeśli tak, to w jakiej wysokości.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 135 § 1 i 2 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Kierując się tymi równorzędnymi przesłankami sąd ustala wysokość konkretnego obowiązku alimentacyjnego. Natomiast zgodnie z art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

W odniesieniu do usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powodów doszło do zmian na tyle dużych, by uznać je za istotne w rozumieniu art. 138 k.r.o. W dniu wydawania orzeczenia w przedmiocie alimentów małoletni powód J. M. miał 12 lat i uczęszczał do szkoły podstawowej. Z kolei małoletni K. M. miał 6 lat i nie rozpoczął jeszcze nauki w szkole. Obecnie obaj chłopcy uczęszczą do szkoły, przy czym starszy z nich jest w szkole średniej, co wiąże się ze zwiększeniem wydatków na wyprawkę szkolną. Matka małoletniego musi zapewnić mu co roku komplet podręczników szkolnych, które dotychczas były wypożyczane ze szkoły. Dodatkowo małoletni ma trudności za nauką matematyki, co wiąże się z koniecznością opłacenia korepetycji. W przypadku małoletniego K. M. odpadły wydatki związane z przedszkolem, pojawiły się jednak zupełnie nowe wydatki związane z rozpoczęciem nauki w szkole podstawowej. Matka małoletniego musi mu zapewnić niezbędne artykuły papiernicze, zeszyty ćwiczeń, plecak, strój na zajęcia wychowania fizycznego, opłacić składki klasowe itp. Dodatkowo u chłopca zdiagnozowano wadę wzroku, co wiąże się z koniecznością zakupu okularów korekcyjnych, choć oczywiście jest to wydatek ponoszony co 2-3 lata. W przypadku małoletniego K. pojawiły się również wydatki związane z wyjazdami wakacyjnymi, których nie było w momencie ustalania pierwotnej renty alimentacyjnej. Wówczas chłopiec miał 6 lat i nie brał udziału w koloniach oraz półkoloniach. Niewątpliwie z uwagi na rozwój psychofizyczny obydwu chłopców zwiększyły się wydatki na ich żywienie, środki czystości, odzież i obuwie oraz rozrywkę. Ponadto konieczny był również zakup komputerów, z uwagi na zamknięcie szkół i wprowadzenie nauki zdalnej. Sąd miał również na uwadze, że poza alimentami pozwany nie pomaga w sposób ciągły i systematyczny w wychowaniu synów. Ten obowiązek obciąża wyłącznie I. M. (1).

W ocenie sądu niezbędne koszty utrzymania małoletniego J. i K. M. zwiększyły się po około 400 zł miesięcznie, przy czym pozwany powinien zostać obciążony połową tych kosztów, tj. kwotą po 200 zł miesięcznie.

Przy ustalaniu renty alimentacyjnej sąd miał na uwadze, że nie wszystkie wydatki uwzględnione w wyroku z dnia 9 czerwca 2017 r. są obecnie ponoszone, a niektóre się kompensują. Małoletni J. M. nie uczęszcza na dodatkowe lekcje języka angielskiego i nie bierze udziału w treningach piłki nożnej, zatem te zaoszczędzone środki powinny zostać przeznaczone na jego pozostałe koszty utrzymania. Małoletni K. M. również nie uczęszcza na dodatkowe lekcje języka angielskiego, zaś lekcje pływania były uwzględnione w ostatnim orzeczeniu w przedmiocie alimentów. Dodatkowo chłopiec zmienił poziom edukacji, zatem matka małoletniego nie musi opłacać chesnego w przedszkolu, które wynosiło 200 zł miesięcznie. Sąd miał również na uwadze, że rodzice na początku roku szkolnego otrzymują jednorazowo od

państwa 300 zł w ramach programu (...). Wskazana kwota powinna pomóc w pokryciu wydatków edukacyjnych obu chłopców.

Niewątpliwie zmieniła się również sytuacja majątkowa i zarobkowa pozwanego. Obecnie pozwany zarabia średnio 8100 zł netto miesięcznie, zaś w chwili ustalania pierwotnej renty alimentacyjnej jego zarobki wynosiły średnio 5500 zł netto. Oprócz zasadniczego wynagrodzenia pozwany otrzymuje dodatki w postaci dodatkowego rocznego uposażenia (ok. 7000 zł netto) oraz gratyfikację urlopową na 5 osób (ok. 6000 zł netto). Ponadto nie płaci już alimentów na rzecz syna z pierwszego małżeństwa w kwocie 500 zł miesięcznie. Ustalając rentę alimentacyjną sąd miał na uwadze, że w 2019 r. u pozwanego zdiagnozowano chorobę nowotworową, która obecnie znajduje się w okresie remisji. Leczenie jest w znacznej części refundowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia, jednak ojciec małoletnich ponosi koszty dodatkowych badań i stosowania odpowiednio dostosowanej diety.

Pozwany mieszka w G., natomiast pracuje w B.. Na dojazdy wydaje co miesiąc 1400 zł. Ponadto ponosi połowę raty kredytu hipotecznego w kwocie 460 zł zaciągniętego na zakup mieszkania, w którym mieszkają małoletni powodowie. Z kolei koszty utrzymania jego miejsca zamieszkania wynoszą około 900 zł miesięcznie, przy czym pozwanego powinna obciążać 1/3 tych wydatków, gdyż mieszka z żoną i jej małoletnią córką. Ojciec małoletnich jest właścicielem samochodu osobowego o wartości ok. 46 000 zł, zakupionego na kredyt – rata kredytu wynosi 720 zł miesięcznie. Nie stanowi to w ocenie sądu wydatku zbytkowego, gdyż samochód jest mu niezbędny i stanowi dla niego narzędzie pracy, a ponadto pozwany jako wyższy oficer i dowódca jednostki wojskowej powinien dojeżdżać do pracy pojazdem przynajmniej średniej klasy, który zapewni mu nie tyle luksus czy prestiż, ile właściwy poziom bezpieczeństwa. Przy ustalaniu niezbędnych wydatków pozwanego sąd nie uwzględnił kosztów związanych z utrzymaniem małoletniej córki jego żony, nie jest on bowiem zobowiązany do ich ponoszenia. Ten obowiązek spoczywa na rodzicach dziecka i to oni powinni ponosić jej wszelkie niezbędne wydatki. Oczywiście, jeśli pozwany ma taką wolę, możełożyć dobrowolne środki na jej rzecz, nie powinno to mieć jednak wpływu na wysokość renty alimentacyjnej należnej jego własnym dzieciom.

Po odliczeniu od wynagrodzenia pozwanego podanych wyżej wydatków – nawet z uwzględnieniem rat kredytów – ojcu małoletnich pozostaje do dyspozycji kwota około 5500 zł. W ocenie sądu powyższa kwota powinna pozwolić mu na poniesienie wszystkich swych niezbędnych wydatków oraz na uiszczenie renty alimentacyjnej w łącznej kwocie 1900 zł miesięcznie. W ocenie sądu zarobki pozwanego są wyższe niż przeciętne i uzasadniają ustalenie wyższej niż przeciętna renty alimentacyjnej na rzecz dzieci. Ponadto skoro pozwany, poza lożeniem na utrzymanie synów, w żaden inny sposób nie realizuje swojego obowiązku alimentacyjnego, a obecnie osiąga wyższe dochody niż 4 lat temu, to z uwagi na zasadę równej stopy życiowej osoby uprawnionej i zobowiązanej, należało co do zasady uwzględnić powództwo. Podwyższenie alimentów po 200 zł (łącznie 400 zł) pozwoli małoletnim powodom zaspokoić ich usprawiedliwione potrzeby, nie powodując nadmiernego obciążenia pozwanego.

Mając powyższe na uwadze, podstawie art. 138 k.r.o. w zw. z art. 135 § 1 i 2 k.r.o. Sąd orzekł jak w pkt I i II wyroku, w pozostałym natomiast zakresie powództwo oddalił jako bezzasadne (pkt III).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Biorąc pod uwagę charakter sprawy, fakt, że pozwany cierpi na chorobę nowotworową i ponosi z tego tytułu wydatki oraz to, że swoje dochody zobowiązany jest przeznaczać na zaspokojenie potrzeb małoletnich synów, sąd nie obciążył go kosztami sądowymi i kosztami procesu (pkt IV).

O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono w pkt V na podstawie z art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.